

Leerlingen willen inclusief onderwijs, het liefst vandaag!

Je zal niet snel iemand horen zeggen: 'ik vind dat leerlingen met een beperking niet naar het regulier onderwijs moeten kunnen'. Toch is de realiteit helaas vaak anders. En als leerlingen met een beperking al mee kunnen doen dan is dat vaak niet op een gelijkwaardige manier.

Het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS), stichting JongPIT en Stem van de vso-leerling vragen in de week van de toegankelijkheid aandacht voor inclusief onderwijs voor leerlingen met een beperking of chronische ziekte.

Als één van de laatste landen van de Verenigde Naties heeft Nederland in 2016 het 'VN-verdrag Handicap' geratificeerd. Belangrijk hierin zijn gelijkwaardigheid, autonomie en algemene toegankelijkheid. Volgens het Verdrag hebben mensen met een beperking het recht om beslissingen te nemen over hun eigen leven en te kiezen hoe ze hun leven willen leiden. Dat betekent ook niet vastzitten aan keuzes die voor jou gemaakt zijn. Deze keuzevrijheid is voor leerlingen met een beperking en hun ouders niet vanzelfsprekend.

De wet passend onderwijs heeft de ambitie om elke leerling een passende leerplek te bieden en zou het aantal leerlingen op het speciaal onderwijs laten dalen. Dat klinkt mooi, want hoe meer mensen met en zonder beperking bij elkaar op school zitten en met elkaar opgroeien, hoe meer ze bijdragen aan een inclusieve samenleving. Als je namelijk al vanaf jongs af aan geen kinderen met een beperking tegenkomt, hoe uit zich dit dan bijvoorbeeld in sport? Groei je met elkaar op, dan is de stap naar samen werken een stuk makkelijker gezet. Daarnaast blijft het speciaal onderwijs toegankelijk voor die leerlingen die hier het meeste baat bij hebben. Helaas is er een trend te zien dat het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs alleen maar groeit en dat passend onderwijs in de praktijk vaak niet werkt.

Wij zijn voorstander van een spoedige doorontwikkeling naar inclusief onderwijs waarin het uitgangspunt is dat iedereen mee kan doen en alleen maatwerk wordt toegepast als dat echt nodig is. Dan staat de leerling pas echt centraal. Maatwerk is nu vaak: voor iedere leerling apart een oplossing zoeken. Dit kost vaak tijd en energie en is een nadeel voor zowel de leerlingen als de school. De tijd dat er per leerling met een beperking gekeken moet worden hoe deze tegen het systeem met 'zogenaamd normale' leerlingen moet worden aangeplakt, heeft zijn langste tijd gehad. Algemene toegankelijkheid moet de norm worden.

Ook het aantal thuiszittende jongeren daalt niet. Een deel van deze groep jongeren wil echter wel heel graag naar school, maar heeft geen toegang tot

onderwijs vanwege hun beperking of chronische ziekte. Daarnaast is er nog een groep leerlingen dat noodgedwongen een andere schoolsoort volgt dan zij aan zouden kunnen, puur omdat zij vaak afwezig zijn vanwege ziekte of medicatie moeten gebruiken gedurende een lesdag en daarmee niet welkom zijn. Soms is er op een andere schoolsoort geen onderwijs beschikbaar, bijvoorbeeld voor een leerling met een visuele of een auditieve beperking. In de praktijk is het dus soms kiezen: of een andere schoolsoort en wel ondersteuning, of het niveau dat je aankan maar dan geen passende ondersteuning. Deze leerlingen komen niet naar voren in de cijfers. Op papier hebben zij ondersteuning. Dat zij belemmerd worden in latere mogelijkheden tot zelfredzaamheid, vervolgopleiding en daarmee carrièrekansen wordt met het grootste gemak genegeerd. Leerlingen met een chronische aandoening behalen uiteindelijk vaak ook een 'lager' diploma.*

Wij snappen dat het nog veel tijd, geld en energie gaat kosten. Dit moet er niet bij komen maar het moet anders worden georganiseerd. Als het uitgangspunt is dat iedereen mee kan doen, scheelt dat ontzettend veel maatwerk. De randvoorwaarden moeten met een noodgang in orde gemaakt worden. Het uitgangspunt veranderen in denken vanuit algemene toegankelijkheid hoort daarbij. Ook moet inclusief onderwijs worden geïntegreerd in de lerarenopleidingen met concrete handvatten. Inclusief onderwijs betekent gelijkwaardiger en beter onderwijs voor en een beter werkklimaat voor docenten. Voldoen aan het VN-verdrag is de inzet waard!

**Onderzoek: Chronische aandoening zet jongeren op achterstand in onderwijs en werk (jongpit.nl)*